

Jaki jęczmień ozimy wybrać? Kluczowe elementy przy doborze odmian

Autor: Karol Bogacz

Data: 3 sierpnia 2017

Jęczmień ozimy należy do zbóż o dużym znaczeniu gospodarczym. W naszym kraju ustępuje co prawda choćby pszenicy – ze względów ekonomicznych – niemniej w wielu gospodarstwach jest najważniejszym zbożem. Jaki jęczmień ozimy wybrać? Na co zwrócić uwagę przy wyborze odmiany?

Jęczmień przegrywa z pszenicą

Jęczmień ozimy zazwyczaj przegrywa batalię o najlepsze stanowisko w gospodarstwie z pszenicą, niemniej dla wielu gospodarstw jest jednym z ważniejszych zbóż. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: yacenty

Jęczmień ozimy jest rośliną, którą powinniśmy wysiewać na glebach dobrych i bardzo dobrych. Dzięki temu możemy uzyskać naprawdę satysfakcjonujący plon. Niestety, to co powinno być zaletą tej rośliny – odwdzięczenie się dobrym plonem za siew na dobrym stanowisku – jest też jego wadą. Wszystkiemu winne są oczywiście pieniądze. Ze względów ekonomicznych jęczmień przegrywa bowiem batalię o pierwszeństwo z pszenicą ozimą. Nie jest to oczywiście jedyny czynnik dla którego większość plantatorów zbóż nie decyduje się na jego uprawę. Niekorzystną cechą klasycznych form jęczmienia jest ich spora delikatność – choćby kluczowa w naszych warunkach klimatycznych

mrozoodporność. Niektórzy do tej listy dorzucają zapewne również podatność na choroby. Czy jednak jęczmień faktycznie musi słabo prezentować się w tych elementach? Niekoniecznie. Wystarczy wiedzieć, jaki jęczmień ozimy wybrać i na co zwrócić przy tym wyborze uwagę.

Optymalne stanowisko

Przede wszystkim musimy dostosować odmianę jęczmienia ozimego dedykowaną do klasy bonitacyjnej stanowiska na którym planujemy zasiew. Chociaż z założenia ten gatunek zbóż potrzebuje do swego rozwoju dobrego stanowiska, to istnieje wiele odmian przydatnych do siewu na stanowiskach mniej zasobnych. Odmiany takie są chętnie wybierane, ponieważ w przypadku wyboru pola pod zboże w pierwszej kolejności lepsze gleby przeznaczamy pod pszenicę, a chcąc uprawiać również jęczmień musimy szukać właśnie bardziej tolerancyjnych propozycji.

Plon jęczmienia ozimego to wypadkowa wielu jego cech połączonych z potencjałem plonotwórczym.
Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: misio3p

Jeśli pod siew jęczmienia ozimego przeznaczamy słabsze stanowisko to wówczas dobrym posunięciem może być odmiana hybrydowa. Formy mieszańcowe cechują się bardzo dobrymi zdolnościami adaptacyjnymi i mogą sobie dobrze poradzić na mniej zasobnej ziemi. Niemniej pamiętajmy, aby nie przesadzać i nie przeznaczać pod siew gleb najslabszych, nawet w przypadku zastosowania do uprawy odmian bardzo tolerancyjnych na zasobność stanowiska.

Mróz i zima groźne dla jęczmienia – sprawdzajmy to kryterium

Jaki jęczmień ozimy wybrać? Najlepiej taki, który wykazuje mrozoodporność, która w naszym klimacie jest jednym z decydujących o powodzeniu uprawy elementów. **W przypadku jęczmienia ozimego jest ona niższa aniżeli w przypadku innych zbóż.** Niemniej czynnik ten należy w każdym przypadku brać pod uwagę. Sprawdzajmy także zimotrwałość, czyli ogólną tolerancję danej odmiany na przebieg zimy. Dobierajmy te formy, które uzyskują wysokie oceny w tych

elementach – znacznie zwiększa to szansę na powodzenie uprawy. **Dobre „przeżycie” zimy to także lepszy start wiosenny – jęczmień zamiast długotrwałej regeneracji poziomej szybciej „ruszy z kopyta”.**

Odporność na choroby w parze z odpowiednią ochroną

Jęczmień ozimy wymaga sporej opieki. W celu utrzymania jak najwyższej zdrowotności konieczny może okazać się zabieg fungicydowy jesienią. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: koniu

Odporność na choroby w przypadku jęczmienia urasta do bardzo wysokiej rangi, kiedy zastanawiamy się, jaki jęczmień ozimy wybrać. Dobitnie wskazują na to ostatnie sezony. Przed dwoma laty wiele jęczmion nie przetrwało zimy lub wczesną wiosną nadawało się co najwyżej do zaorania, ponieważ zostały zainfekowane chorobami wirusowymi. Na wielu plantacjach pierwsze oznaki porażenia chorobami można zauważyć już jesienią. Dlatego też odporność na choroby będzie bardzo istotna. **Do najważniejszych chorób jęczmienia ozimego należą m.in.: rychnosporioza, rdza karłowa, wirus żółtej mozaiki jęczmienia czy plamistość siatkowa.** Wysoka ocena odporności na tę choroby będzie jednym z najważniejszych kryteriów doboru odmiany. **Pamiętać musimy jednak, że sama wysoka odporność nie czyni cudów – musi ona iść w parze z odpowiednią technologią ochrony roślin.**

Plon – wynik potencjału i pozostałych cech odmiany

To, co liczy się dla gospodarstwa, to oczywiście końcowy plon. Przeglądając odmiany katalogowe starajmy się równoważyć potencjał plonotwórczy z wcześniej wymienionymi elementami. **Plon będzie bowiem w dużym stopniu wypadkową stanowiska glebowego, zimotrwałości czy odporności na choroby.** To wszystko musi być jednak połączone z optymalnym nawożeniem oraz ochroną.

Titus i Zenek na czele

Jęczmień ozimy Titus należy do najpopularniejszych w Polsce. To również lider LZO na ten rok. Źródło: agrofoto.pl; użytkownik: chimek.

Sugerując się Listą Zalecanych Odmian (LZO) naszą uwagę przykują odmiany Titus i Zenek. Uzyskały one rekomendacje dla 11 województw, dzięki czemu są liderami na rok 2017. **Na trzeciej pozycji znajduje się odmiana KWS Meridian, a tuż za podium uplasowała się Antonella.** Najwięcej opcji wyboru (wg LZO) mają rolnicy z Podkarpacia – dla tego województwa sugerowanych jest aż 8 odmian. Wiele opcji, jaki jęczmień ozimy wybrać, mają także plantatorzy jęczmienia ze Śląska – 7 rekomendacji.

Jaki jęczmień ozimy wybrać?

Jęczmień ozimy może wysoko plonować na najlepszych glebach, choć niektórzy rolnicy podkreślają, że przy odpowiednim prowadzeniu plantacji i wyborze optymalnej odmiany może być z powodzeniem uprawiany również na nieco słabszych ziemiach. Być może dobre rozwiązanie stanowić będą odmiany hybrydowe? Wspomnieliśmy wcześniej o nich w kontekście uprawy na słabszych stanowiskach. Oczywiście sprawdzą się na nich, ale pełen potencjał plonotwórczy osiągną dopiero na najlepszych stanowiskach. Charakterystyczne jest dla nich również to, że osiągają dobre i bardzo dobre oceny odporności na choroby. Nie deprecjonujemy jednak w żadnym wypadku odmian klasycznych. One również mogą wydać wysoce satysfakcjonujący plon.